

Organs legislatius

Les Constituents s'han pronunciat pel sistema de Cambra única. Queda, doncs, suprimit el Senat, o bé l'òrgan que l'havia de substituir, cas d'establir-se el sistema bicameral.

Si es llegeixen les raons aduïdes en pro de l'un sistema i de l'altre se'n treu la impressió que aquells legisladors, o bé són uns perfectes empollons de teories llibresques o bé diuen quatre vulgaritats per fer veure que són els millors defensors dels drets de la democràcia, quan de fet el que fan és rebregar-la amb els seus suats arguments.

Entre els primers podríem posar-hi l'Alcalà Zamora, i entre els segons el que hi emmarca millor és l'Inda, ministre de Finances.

Es lamentable de veure com uns debats de transcendència del sistema legislatiu, siguin tractats i resolts amb la lleugeresa i indiferència com ho fou el contingut de l'article 49 de la Constitució.

Ens dol com a catalans, perquè de fet aquest article serà un contrasentit amb els Estatuts d'autonomia que s'hauran d'aprovar, i no hi ha cap dubte que en arribar el cas de conjuminar les relacions entre la nació autònoma i l'Estat central es trobaran amb dificultats de dret insuperables, les quals no podran ésser resoltes més que tirant pel carrer del mig, com s'ha fet en mantes ocasions.

Ja hem observat altres vegades, que damunt de les actuals Corts hi pesa tot l'atavisme d'una història brillant per la part externa, però d'una tortura anguniosa per la interna, la qual a més a més porta barrejades totes les il·lusions dissolvents del segle divuit fins avui. I aquest llast que pesa damunt la majoria dels diputats fa que, exceptuant algunes veus d'homes selectes i ja emancipats de tot prejudici, en conjunt, el Congrés, ens dongui la sensació que és una Assemblea que li manca el sentit jurídic amb el sentit modern d'aquest mot.

Es per aquests motius que si analitzeu els articles aprovats per les Constituents podreu notar moltes contradiccions de pes en el sentit de doctrina jurídica constitucional, i fins podrem trobar parrafades ben contradictòries les unes amb les altres.

Aquest resultat no és altre que el resultat del xoc d'una minoria selecta de la Cambra la qual, a excepció de la minoria catalana que tota està emancipada, està desparmada per tots els partits de la Cambra, amb la immensa majoria que compon la resta de les Constituents.

No sabem en definitiva com serà la Constitució; però molt ens temem que molts dels seus postulats no podran tenir aplicació per no respondre a necessitats del país i que molts d'altres actuaran d'obstacle, per al desenvolupament de moltes altres activitats.

Nosaltres de cap de les maneres no podem ésser partidaris de l'antic Senat ni que s'hagués reformat la manera d'elegir els seus components; però sabem prou bé que un Estat que s'organitzi amb una estructuració d'autonomies nacionals, no pot viure amb una Cambra única, a no ésser que altres nacionalitats renunciïn a molts drets que els pertanyin.

No es comprèn que quan Catalunya i altres nacionalitats obtinguin el seu règim d'autonomia, puguin trametre a les úniques Corts de l'Estat espanyol uns diputats amb les mateixes facultats que els altres per aquells territoris que no seran autònoms, i que als diputats d'aquests territoris se'ls sostreguin tots els atributs desglossats al poder central i a favor de les nacions autònomes.

En aquest punt s'hi ha fet un silenci intencionat per tal de no amuntegar nous obstacles, i potser se'ns dirà que no està bé que ho comentem nosaltres catalans i catalanistes; però com que sobre aquest afer ja s'hi ha fet alguna indicació al Congrés i suposem que arribada l'hora se'n parlarà extensament, i fins creiem que l'obstacle que ara es salva serà més difícil de vèncer més tard, no hem pogut retenir la temptació de fer-ne un comentari.

Nosaltres entenem que la constitució havia ja d'aprovar una Cambra de l'Estat compost i un altra que al seu dia podia ésser de Castella solament.

Repetim que és lamentable que allà dalt a Madrid no vegin prou clares les vies amples per les quals

Homes canviats i homes que no canvien

Potser és cert que el fet que els homes passin de l'oposició al Govern, els canvia. Potser és veritat que el miratge de les coses canvia segons des d'on siguin contemplades. El canvi que hem vist operar-se en una gran part d'intel·lectuals espanyols de l'adveniment de la República ençà amb referència al problema de la llibertat de Catalunya, sembla ésser-ne una prova.

Quan els intel·lectuals de terres castellanques vingueren a Barcelona un any abans de la revolució d'abril, hi va haver un gran esperit de concòrdia, una gran efusió, un gran sentit de germanor que va imposar-se per damunt de tots aquells tòpics de l'unitarisme imperialista, tan ridícul en el cas d'Espanya, quan es tracta d'un país que sis-cents anys de monarquia absoluta l'han deixat amb la pell i l'os, amb aquella figura tronada i miserable de la pobrissalla.

Els uns i els altres, espanyols i catalans, acabàvem de sortir de la prova vergonyosa de la dictadura.

Com aquella comunitat d'amics que han patit conjuntament una desgràcia i quan se'n senten alliberats s'abraçen agermanats en la joia de l'alliberament, ells i nosaltres ens vàrem partir el pa i el vi en aquell banquet del Ritz; nosaltres els vàrem dir que els estimàvem—i ho dèiem amb el cor—, i ells ens varen dir que ens estimaven tant i tant—i la paraula de molts d'ells era falsa.

La memòria feble no ens deixarà recordar-los potser tots. Recordem, però, la paraula de Jiménez Caballeros, l'home que després de de "La conquista del Estado" ha injuriat més violentament Macià i ha atacat més incivilitment Catalunya. Recordem Ossorio, que després digué que no admetia ni la hipòtesi que l'Estatut no hagués d'ésser aprovat, i abans que s'hagi de portar davant la Cambra ja li ha posat obstacles. Recordem José Ortega i Gasset, que ha dit que cal fomentar l'anhel autonomista dels pobles hispànics mentre aquest an-

calia encausar la República, i ho lamentem amb el doble sentit de catalans i liberals.

Esperem la discussió dels Estatuts i ja veurem com s'armonitzen tantes contradiccions.

hel no representi un perill per a la unitat hispànica, però que cal negar la realització d'aquest anhel quan una regió es vegi capaç de regir-se per si mateixa.

Recordem dels altres que després ens havien mentit amistat, Sánchez Román, que semblava un home equànim. Recordem Luis Bello...

Tots aquests homes, i d'altres que ens en deixem, eren molt bons amics quan eren tan pobres com nosaltres i quan com nosaltres havien de callar perquè hi havia una autoritat dictatorial i pretoriana, i tots li teníem por. Però quan s'han vist les orelles, quan l'enemic comú ha estat anorreat, han sentit créixer dintre d'ells un sentiment de casta, un orgull de superioritat, un resavi de senyor feudals, i aleshores han trobat la cosa més natural del món que Castella fos superior a Catalunya, i ens han començat a esguardar per damunt de l'espatlla, i totes aquelles demostracions de simpatia i de comprensió han resultat paraules buides.

Una cosa tan de raó natural com el dret de tot poble a governar-se per si mateix, com el dret d'aprendre en la llengua materna, de seguida aquests esperits que es tenen per liberals la consideren com una ofensa que s'infereix a no se sap quines prerrogatives que es creuen tenir.

Semblaria que hauríem d'estar tants a tants. Que hauríem d'ésser iguals castellans i catalans, gallecs i bascos i andalusos. No. El castellà no es pot sentir liberal perquè li han dit que un temps el penó moral de Castella onejà damunt d'altres terres conquistades esclavitzant els naturals.

En aquests moments de crisi de liberalisme en els homes de pensament espanyol que més havien donat paraula de germans a Catalunya, saludem amb tota la nostra efusió aquests homes que es diuen Azaña, Alcalà Zamora, Marañón, Americo Castro, entre altres, que són homes de cor i de paraula, que en la desgràcia i en les hores de llibertat han demostrat i demostren que responen a un sentiment liberal i que no saben sentir anhels feudals que repugnen tot sentit humà i de llibertat.

(De "L'Opinió")